

ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.

NR. 19

Poznań, dnia 1 października 1936

ROK 15

Wydawca: Związek Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu
ul. Rzeczypospolitej nr. 1

Telefon nr. 25-95

Węgiel - Koks hutniczy - Brykiety

z kopalń krajowych i zagranicznych poleca

Zachodnio-Polski Syndykat Węglowy Sp. z o. odp.

Telefony: 23-77, 37-77

Poznań, plac Wolności 10

Adres telegraf.: Zapol

SPRZEDAŻ DETALICZNA

na własnej składnicy kolejowej nr. 35, ul. Przemysłowa

Telefony: 23-77, 37-77

Wyroby Kręglewskiego

ze znaczkiem

reklamują się same!

Koperty — Księgi handlowe — Skoroszyty — Zeszyty szkolne

H. CEGIELSKI, Sp. Akc. POZNAŃ

Adres telegr. „HACEGIELSKI“

Telefon 70-56

Produkuje w swoich zakładach:

Parowozy i wagony kolejowe.
Kotły parowe do największych wymiarów, najwyższych ciśnień i przegrzewu pary.
Ekonomizery patent „STIERLE“.
Ruszty mechaniczne.
Aparaty dla przemysłu chemicznego.
Kompletne instalacje dla cukrowni, gorzeln, syropiarni.

Lokomobile parowe.
Zbiorniki do gazów i płynów.
Wieże antenowe. — Urządzenia transportowe.
Specjalne wyroby mechaniczne precyzyjne.
Odlewy żeliwne, stalowe i z brązu.
Urządzenia chłodnicze dla drobnego przemysłu.
Narzędzia wszelkiego rodzaju.
Maszyny rolnicze.

Kosztorysy bezpłatnie na żądanie.

Mała narada gospodarcza.

W dniach 15 i 16 września odbyła się w Ministerstwie Skarbu zwołana przez p. Wicepremiera inż. Eugenjusza Kwiatkowskiego konferencja informacyjna o pracach gospodarczych Rządu.

W konferencji tej wzięło udział szereg przedstawicieli Rządu, w osobach ministrów i wyższych urzędników resortów gospodarczych, oraz szereg przedstawicieli życia gospodarczego.

Na konferencji, której ogólnym celem miało być wykazanie ciągłości linii postępowania Rządu w polityce gospodarczej, wygłoszono szereg referatów, nad którymi później odbywała się dyskusja.

Najbardziej bodaj interesująco wypadł referat p. dyr. Lubowickiego n. t. aktualnych spraw podatkowych.

Na wstępie swego referatu o zamierzeniach Rządu w dziedzinie polityki podatkowej, dyr. Lubowicki stwierdził, że konieczność reformy podatkowej znajduje pełne zrozumienie w Rządzie. Zagadnienie to jest jednak szczególnie trudne i wymaga bardzo starannego opracowania, zwłaszcza wobec konieczności budżetowych. W granicach jednak obecnych możliwości prowadzone są prace nad uporządkowaniem systemu podatkowego i położeniem podwalin pod gmach podatków bezpośrednich. Przywrócenie praworządności podatkowej i świadomości obowiązku podatkowego — jest pierwszym warunkiem reformy podatkowej.

Przez stałe instruowanie władz skarbowych Ministerstwo Skarbu dąży do zrealizowania zasady realności wymiarów, jako najważniejszej przesłanki materialnej postępowania skarbowego. W wyniku tych prac poziom rzeczywistości w urzędach podniósł się znacznie. Na przeszkodzie pełnej realizacji tej zasady stoją różne przyczyny, wśród których na pierwszym miejscu wymienić należy strukturę organizacyjną masy podatników, nieprawidłowych ksiąg.

Następnie Dyr. Lubowicki omówił prace Ministerstwa Skarbu w kierunku usunięcia wszelkiego rodzaju zaległości, a to w wymiarach, w załatwianiu odwołań oraz w zaległościach materialnych, których ostrze szeregiem zarządzeń zostało stępione.

Na przyszłość polityka ulg generalnych stosowana nie będzie i dlatego też obecna akcja likwidowania zaległości postępuje jedynie przez umorzenia indywidualne. Ostatnim krokiem będzie zezwolenie na spłatę zaległości wszystkimi papierami państwowymi.

W zakresie prac w dziedzinie przepisów materialnych Ministerstwo Skarbu zmierza do urealnienia podstawy wymiaru. W granicach dotychczasowych przepisów ma to miejsce w podatku dochodowym, gdzie przez indywidualizację i bezpośredni stosunek poprzez

udzielanie wyjaśnień i usuwanie wątpliwości przed wymiarem, osiągnięto pewne uspokojenie i zmniejszenie ilości odwołań. Ustawowo zostało zmienione teoretycznie należne komorne w podatku od nieruchomości i od lokali — na komorne rzeczywiście należne. Metoda ryczałtu w podatku obrotowym, oparta na ugodzie podatnika z urzędem, została przyjęta przychylnie i walczy o rozszerzenie się na inne odcinki. Zniesiono drobne podatki bezpośrednie. Skomasowano najróżnorodniejsze dodatki. Akcja komasacji szczególnie dodatnio odbiła się na podatku obrotowym, który w jednej stawce łączy trzy dodatki, podatek majątkowy i opłaty stemplowe — razem 6 pozycji.

W okresie najbliższym w granicach materialnych przepisów, które Ministerstwo Skarbu zamierza zrealizować, wymienić należy zakończenie akcji technicznego upraszczania podatków bezpośrednich, przez objęcie jedną kwotą podatku gruntowego i dodatków samorządowych, przy jednoczesnym przekształceniu tych ostatnich na udział.

Następnie Dyr. Lubowicki zapowiedział wprowadzenie na drodze ustawowej obowiązku podatkowego w stosunku do wszelkiej niemonopolicznej działalności gospodarczej władz oraz instytucji państwowych i innych publicznych.

Pozatem opracowywane są obecnie ulgi fiskalne dla inwestycji w szeregu gałęzi przemysłu i dla niektórych zakładów rolniczych.

Na zakończenie Dyr. Lubowicki stwierdził, iż zbliża się moment realizacji reformy podatkowej. Do reformy tej przystąpić będzie można, gdy — dzięki samoczynnemu działaniu procesów gospodarczych — przy obecnych stawkach podatkowych powstaną pewne nadwyżki wpływów.

Na zakończenie konferencji wyniki jej zreasumował p. wicepremier Kwiatkowski, stawiając jako uzgodnione 3 punkty:

1. poprawa i możliwość dalszej poprawy położenia ekonomicznego kraju (przy jednoczesnym ostrzeżeniu przed zbytym optymizmem).
2. Konieczność pracy obliczonej wyraźnie na przyszłość.
3. Z racji istnienia wielokrotnej współzależności rozwoju państwa i gospodarstwa krajowego, trzeba szukać stabilizacji w zakresie poszczególnych elementów gospodarczych, aby móc pracować normalnie i równomiernie iść naprzód we wszystkich dziedzinach.

Pan Wicepremier może liczyć na współpracę całego przemysłu przy realizacji takich wytycznych.

Jeszcze o strajkach okupacyjnych.

Jedną z ostatnich i krańcowych metod walki, podjętych przez marksizm, jest strajk okupacyjny. Strajki okupacyjne nie znalazł nigdy obrońcy, któryby próbował go rzeczowo usprawiedliwić. Jego bezzasadność uznawano zgodnie, a wszelkie tłumaczenia nie wychodziły poza linię usprawiedliwienia faktu przez okoliczności. Mimo to wszystko strajk okupacyjny zaczął się w pewnych okresach szerzyć w sposób, już nie niepokojący, a wręcz zastraszający. Ta forma bezprawia zaczynała być niezwykle doniosłą, zaczynała regulować stosunki w przedsiębiorstwach. Ten nienormalny stan rzeczy,

mogący wydać jaknajgorsze rezultaty, musiał zaniepokoić w najwyższym stopniu opinię publiczną. Znalazło to między innymi wyraz w szerokim wentylowaniu tych zagadnień na łamach prasy. Interesujące uwagi poświęciły ostatnio temu zagadnieniu „Ilustrowany Kurjer Codzienny“ i „Depsza“.

Po stwierdzeniu, jakich rozmiarów nabrała akcja strajkowa n. p. w okolicach Krakowa, „I. K. C.“ szuka sprawców tego stanu rzeczy.

Częstkie zarzuty formułuje przy tym pismo przeciwko niektórym organom biurokracji, znajdując u nich

skłonność do „chodzenia trochę w lewo, trochę w prawo“.

Brak konsekwentnej linii postępowania, brak oparcia o fundamentalne zasady prawne powodował często załamywanie się czynników biurokratycznych wobec trudności i uleganie wobec strajków, jako elementów szantażu.

„Depsza“ wykazuje m. i. na zdecydowane stanowisko sfer przemysłowych we Francji, które odmawiały wszelkich pertraktacji i wszelkiego arbitrażu rządowego, przed usunięciem okupujących pracowników. Oba pisma zgodnie podkreślają jasno i zdecydowanie potępiające strajki okupacyjne stanowisko „czerwonego“ rządu francuskiego.

Polskie czynniki miarodajne sformułowały swe stanowisko w okólniku Ministra Opieki Społecznej

(dokładny tekst podaliśmy w ubiegłym numerze). Należy mieć nadzieję, że niedwuznaczny ten okólnik spowoduje szybkie zlikwidowanie spraw zaległych i gruntownie uprości załatwianie wszelkich powstających sporów..

Tylko przez pełną, bezkompromisową ochronę podstawowych praw, wynikających z ustroju, w którym żyjemy, a przede wszystkim prawa własności i jego wszelkich konsekwencji, stworzyć możemy atmosferę na wszystkie strony pełną zaufania. Zaufanie to we wszelkich jego przejawach stworzy gruntowną podstawę do odbudowy gospodarczej kraju, będzie stałym impulsem budzącym inicjatywę, potęgującym siły i usprawniającym pracę.

Na tym oparte wyniki będą pewne, a dorobek nie będzie groził zaprzepaszczeniem.

Potrącenia na Fundusz Pracy od wynagrodzeń za niewykorzystany urlop.

Naskutek nieporozumień, jakie wynikają pomiędzy wojewódzkimi biurami Funduszu Pracy, a poszczególnymi przedsiębiorstwami na tle obliczenia opłat na Fundusz Pracy od odszkodowań, za niewykorzystany urlop, Centralny Związek Przemysłu Polskiego zwrócił się do Ministerstwa Opieki Społecznej z prośbą o usunięcie sprzeczności w dotychczasowych instrukcjach przez wydanie nowych autorytatywnych wyjaśnień w tej sprawie.

Niezależnie od powyższych starań, należy zalecić zainteresowanym przedsiębiorstwom, aby w przypadku żądania przez wojewódzkie biura Funduszu Pracy opłat od odszkodowań za niewykorzystany urlop, domagały się pisemnych orzeczeń i według podanych w nich wskazań, wносиły odwołania do wyższych instancji.

W motywacji prawnej odwołań należałoby:

1. przedstawić pełną analogję, jaka zachodzi w danym wypadku między opłatami na Fundusz Pracy, Fundusz Bezrobocia i ubezpieczenia społeczne; analogja polega na tem, że we wszystkich tych przypadkach opłaty oblicza się od „wynagrodzeń za pracę“;

2. stwierdzić, że bezspornem jest, iż na Fundusz Bezrobocia i ubezpieczenie społeczne nie ponosi się opłat od odszkodowań za niewykorzystany urlop;

3. przedstawić, że odszkodowanie za niewykorzystany urlop nie jest wynagrodzeniem za pracę, natomiast jest odszkodowaniem za niewykorzystanie przysługujących uprawnień ustawowych, jak to uzasadniono w podanym niżej tekście okólnika b. Izby Ubezpieczeń Społecznych.

Ponieważ w okólniku b. Izby Ubezpieczeń Społecznych podana jest dokładna motywacja prawna dla czego odszkodowanie za niewykorzystany urlop nie można uważać za wynagrodzenie za pracę, podajemy jego pełny odpis:

O d p i s.

Warszawa, dnia 31 grudnia 1934 r.

Izba Ubezpieczeń Społecznych

Znak: 1 — 6 — 7

Przedmiot: Policzalność do ubezpieczenia sum wypłaconych tytułem wynagrodzenia za niewykorzystany urlop.

OKÓLNİK Nr. 131/34

Do wszystkich Ubezpieczalni Społecznych.

Izba Ubezpieczeń Społecznych komunikuje, że Komisarz Izby Ubezpieczeń Społecznych, działający jako

rada zarządzająca Izby, na zasadzie art. 60 ust. 2 pkt. 9, w związku z art. 23 ust. 1 pkt. 3 oraz w myśl art. 82 us. 2 pkt. 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym powziął w dniu 31 grudnia 1934 r. uchwałę następującej treści:

„Przepis w sprawie policzalności do ubezpieczenia sum wypłaconych tytułem wynagrodzenia za niewykorzystany urlop.

I. Sumy wypłacone pracownikom tytułem wynagrodzenia:

(1) za niewykorzystany urlop, przypadający podczas trwania stosunku pracy najemnej;

(2) za urlop niewykorzystany z powodu rozwiązania umowy o pracę, nie mogą być zaliczane do zarobku (wynagrodzenia), stanowiącego podstawę wymiaru składek ubezpieczeniowych, należnych w myśl ustawy o ubezpieczeniu społecznym oraz rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o ubezpieczeniu pracowników umysłowych.

II. Przepis niniejszy w myśl art. 60 ust. 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym jest wiążącym dla zakładów ubezpieczeń społecznych i ubezpieczalni społecznych.

UZASADNIENIE.

(1) Według orzeczenia Sądu Najwyższego (S. N. III. Rw. 301/29 r. z dn. 23. XII. 1929 r. Przegl. Pr. i Adm. Str. 206/30 r.) pracownikowi, któremu urlopu odmówiono lub urlop cofnięto, należy się wynagrodzenie za świadczenia, do których nie był obowiązany. Z brzmienia powyższej tezy wynika, że dodatkowe wynagrodzenie, wypłacone pracownikowi tytułem rekompensaty za niewykorzystany urlop obok normalnego wynagrodzenia, przypadającego za czas, w którym miał korzystać z urlopu, posiada charakter odszkodowania.

Również jeżeli chodzi o zakres ustawy o ubezpieczeniu społecznym, to podstawy prawne do wyłączenia sum, wypłacanych za niewykorzystany urlop, od wymiaru składek ubezpieczeniowych, zawiera art. 14 ustawy z dn. 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym. Wynagrodzenie za niewykorzystany urlop jest wynagrodzeniem niestałym za czynności niewynikające z obowiązków służbowych pracownika. Dodatek taki nie wpływa trwale na wysokość wynagrodzenia.

(2) Zwolnienie pracownika, który na podstawie art. 2 ustawy z dn. 16. V. 1922 r. o urlopach dla pracowników, zatrudnionych w przemyśle i handlu nabył prawo do płatnego urlopu przed datą, od której począwszy miał korzystać z urlopu — w myśl § 22 Rozp. Ministra

Pracy i Opieki Społecznej z dn. 11. VI. 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 62 poz. 363) oraz zgodnie z orzeczeniem Sądu Najwyższego (S. N. I. C. 1155/25 r. z dn. 17. III. 1926 r. „Gazeta Sądowa Warszawska“ 18/27 r. — wkłada na pracodawcę obowiązek wypłacenia pracownikowi wynagrodzenia za urlop niewykorzystany. W tym przypadku wynagrodzenie ma również charakter odszkodowania, bo jest rekompensatą za pozbawienie pracownika możliwości korzystania z należnego urlopu.

Sumy wypłacone pracownikom z powyżej wspom-

nianych tytułów (1, 2) nie mogą być zaliczone do zarobku (wynagrodzenia), stanowiącego podstawę wymiaru składek ubezpieczeniowych, należnych w myśl ustawy o ubezpieczeniu społecznym oraz rozp. Prez. Rzplitej o ubezp. prac. umysł., albowiem mają charakter odszkodowania i jako takie nie mogą być uważane za zarobek w rozumieniu art. 14 ustawy o ubezpieczeniu społecznym, ani za wynagrodzenie, podlegające zaliczaniu do ubezpieczenia, w rozumieniu art. 11 rozp. Prez. Rzplitej o ubezpieczeniu pracowników umysłowych“.

Skarb. - Finanse

Wysokość stawki podatku obrotowego w zależności od kategorii świadectwa przemysłowego.

Okólniki Ministerstwa Skarbu w sprawie ulgowego wykupna świadectw przemysłowych — włączając okólniki Ministerstwa Skarbu z dn. 25. VI. r. b. L. D. V. 4074/7/36 — normują tylko sprawę ulg w zakresie tej części podatku przemysłowego, która uiszczona jest w postaci świadectwa przemysłowego. O tem, według jakiej stawki uiszczony winien być podatek przemysłowy od osiągniętego obrotu, decyduje art. 7 ustawy o państwowym podatku przemysłowym (tekst jednolity — Dz. U. R. P. Nr. 46). Z cyt. artykułu ustawy wynika, iż wysokość stawki uzależnioną jest w zakresie przedsiębiorstw przemysłowych od kategorii świadectwa przemysłowego, które to kryterjum w odniesieniu do przedsiębiorstw I — V kategorii powiązane jest ponadto z faktem prowadzenia ksiąg.

Natomiast dotychczasowe przepisy nie unormowały jasno kwestji, czy dla zastosowania stawki podatku przemysłowego decydujące znaczenie posiada ustawowo należąca kategoria świadectwa przemysłowego, czy też prawnie przysługująca w wyniku okólników, zezwalających na ulgowe przeklasyfikowanie. W projekcie nowego rozporządzenia wykonawczego, które dotychczas nie zostało jeszcze ogłoszone, poruszoną kwestję normuje § 35, który ustala m. in., iż przy stosowaniu stawek podatkowych dla przedsiębiorstw przemysłowych I — V wzgl. VI — VIII kategorii świadectw miarodajna jest ustawowo należąca kategoria świadectwa przemysłowego, a nie kategoria świadectwa faktycznie posiadanego. Tem samem w myśl interpretacji, którą zamierza ulegalizować rozporządzeniem przedsiębiorstwo pracujące zarobkowo (art. 5 pkt. 8 ustawy) kategorii VI, które zwiększy stan zatrudnienia o taką ilość robotników, iż ustawowo winno wykupić świadectwo V kategorii — podlegałoby bez względu na fakt, czy prowadzi prawidłowo ksiąжки lub nie — stawce przewidzianej w pkt. 7 art. 7 t. j. 3%.

Związek Izby Przemysłowo-Handlowych, opinując ostatnio projekt rozporządzenia, wypowiedział się za zastosowaniem przytoczonego nowego przepisu rozporządzenia wykonawczego dopiero od 1 stycznia 1937 r., aby nie narazić przedsiębiorstw przemysłowych, które zwiększyły stan załogi do rozmiarów, pociągających za sobą opodatkowanie według wyższej stawki, na dodatkowe obciążenie podatkowe, z którego obowiązkiem nie liczyły się z uwagi na okoliczność, iż sprawa zastosowania stawki nie była dotychczas jasno unormowana. W chwili obecnej sprawa jest przedmiotem rozważań na terenie Ministerstwa i zostanie zdecydowana w łączności z ustaleniem definitywnego tekstu nowego rozporządzenia wykonawczego.

Zwrot nadpłaconych podatków w gotówce.

Ministerstwo Skarbu wydało zarządzenie, mające na celu ułatwienie płatnikom odbioru w gotówce nadpłaconych podatków.

W myśl tego rozporządzenia, zwroty nadpłat w podatkach bezpośrednich, opłatach stempłowych, w podatku od spadków i darowizn, od lokali i placów budowlanych, mogą być wypłacane bezpośrednio w kasie urzędu skarbowego, w drodze przelewu należnej sumy na konto czekowe P. K. O. lub też przekazem pieniężnym przez pocztę.

Wypłata bezpośrednia lub przelew na konto P. K. O. może nastąpić tylko na pisemną prośbę płatnika. W przeciwnym razie zwrot nadpłaconych podatków ma być dokonywany za pośrednictwem poczty.

Zwrot wpłaconych kwot podatku nabywcom samochodów.

Jak wiadomo, rozporządzenie o ulgach podatkowych dla nabywców samochodów, pozwala na potrącanie kosztu nabycia samochodu od dochodu opodatkowanego, naskutek czego podatek dochodowy płacony jest od sumy niższej. Wobec tego, że pracownicy opłacają podatek dochodowy co miesiąc przez potrącanie im odpowiednich sum przez pracodawcę przy wpłacie uposażeń, a więc opłacają podatek za rok bieżący zgóry — to po potrąceniu kosztu kupna samochodu od opodatkowanego dochodu i po zmniejszeniu w ten sposób należnej od nich sumy podatku — okazuje się, że pracownicy nadpłacili podatek. Dlatego też urzędy skarbowe zwracają w gotówce różnicę między kwotą podatku, wpłaconą przez pracownika w ciągu danego roku, a kwotą należną od niego po odliczeniu ceny nabycia samochodu od dochodu opodatkowanego.

Premia to nie jest jednolita i wysokość jej zależy zarówno od ceny nabycia wozu, jak i od wysokości uposażenia, czyli od wysokości opłacanego podatku dochodowego, którego stawki są progresywne. Największe stosunkowo ulgi przysługują więc nabywcom samochodów, opłacającym jednocześnie podatek dochodowy i podatek specjalny.

Zwrot podatku następuje przez właściwy urząd skarbowy natychmiast po wniesieniu podania, zaopatrzonego w potwierdzenie firmy o zapłaceniu, chociażby weksłami, ceny kupna za nowy pojazd mechaniczny oraz w uwierzytelnione wyciągi z list płacy, wykazujące wysokość pobranego uposażenia oraz kwoty potrąconego i wpłaconego do kasy skarbowej podatku.

W sprawie tabel amortyzacyjnych.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu drogą komunikatów prasowych powiadamiała sfery gospodarcze, że władze skarbowe w roku bieżącym nie będą żądały tabel amortyzacyjnych dla wykazania odpisów na zużycie.

W roku bieżącym natomiast należy przedłożyć władzom skarbowym zestawienia dokonanych odpisów amortyzacyjnych i to począwszy od roku 1924, albo od założenia przedsiębiorstwa, o ile powstało ono po roku 1924. Odnośne zestawienia zawierać winny dane, w jakich sumach dokonano odpisów, od jakich wartości obiektów i przy jakiej stawce amortyzacyjnej. Obliczenia winny być dokonane oddzielnie za każdy rok i dla każdego rodzaju amortyzowanych przedmiotów (grupowo dla maszyn, samochodów, wozów i innych przedmiotów), dla których stawkę amortyzacyjną przyjęto w tej samej wysokości.

Większość płatników otrzymała już tego rodzaju wezwania. Podkreślić należy, że władzom skarbowym nie chodzi w danym wypadku o tabele amortyzacyjne, wykazujące szczegółowe odpisy w odniesieniu do indywidualnych przedmiotów majątkowych, lecz tylko ogólne zestawienia dokonanych odpisów w poszczególnych latach. Ogólne to żądanie nie wyklucza jednak możliwości żądania przez władze skarbowe wykazania wysokości odpisów poszczególnych przedmiotów majątkowych, co w szczególności posiada znaczenie w tych wypadkach, gdy w danym roku skutek zniszczenia względnie innych powodów odpisana została całkowita wartość przedmiotu.

W sprawie wzoru tabel amortyzacyjnych i sposobu prowadzenia tabel, wyda Izba okólnik w porozumieniu z władzami skarbowymi.

W wątpliwych wypadkach wyjaśnień udzieli Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu, ul. Mickiewicza nr. 31 (pokój 10).

Sprawy socjalne.

Urlopy.

Ustawa o urloпах dla pracowników zatrudnionych w przemyśle i handlu z dnia 16 maja 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 40/22, poz. 334) zmieniona i uzupełniona przez ustawę z dnia 22 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27/33, poz. 228) oraz rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej do tych ustaw z dnia 16 maja 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 62/23, poz. 464), aczkolwiek przewidują odrębne normy urlopowe dla robotników i dla pracowników umysłowych, ustalają wszelkie przepisy ogólniejszego znaczenia wspólne dla obu grup pracowników. Z tych to względów, za wyjątkiem spraw specjalnych, orzecznictwo w zakresie urlopów ma zastosowanie tak wobec robotników jak i pracowników umysłowych.

Urlop a umowa na czas określony.

Zwolnienie pracownika wskutek wygaśnięcia umowy zawartej na czas określony, nie może pozbawić go nabytej prawa do urlopu, jeśli przebył w pracy okres uprawniający do otrzymania urlopu.

(Orzeczenie z dn. 16 października 1933 r. .C. I. 1304/35).

Urlop w zakresie wypowiedzenia.

Pracodawca nie może żądać od pracownika umysłowego wykorzystania należnego mu urlopu w okresie trzymiesięcznego wypowiedzenia. Kumulacja należnego zwolnionemu pracownikowi urlopu z okresem wypowiedzenia umowy o pracę jest bez zgody pracownika niedopuszczalna i o ile takiej zgody niema, pracodawca

winien wypłacić pracownikowi wynagrodzenie za czas urlopu.

(Zasada prawna. Orzeczenie S. N. w składzie 7 sędziów z dn. 21 grudnia 1931 r.) C. I. 929/31 oraz pełnego kompletu S. N. z dn. 7 stycznia 1932 r. (C. I. 1599/31 i 1674/31).

Przyjęta w orzeczeniu kompletu 7 sędziów Izby I S. N. zasada niedopuszczalności łączenia bez zgody pracownika urlopu z okresem wypowiedzenia ma zastosowanie niezależnie od tego, czy czas urlopu został wyznaczony pracownikowi przed wypowiedzeniem mu pracy, czy też w okresie wypowiedzenia.

(Orzeczenie z dn. 23 listopada 1933 r. C. I. 1753/33).

Zasada, że pracodawca nie może żądać od pracownika umysłowego wykorzystania przysługującego mu urlopu w okresie trzymiesięcznego wypowiedzenia, odnosi się także do pracowników fizycznych.

(Orzeczenie z dn. 7 września 1933 r. C. I. 165/32).

Handel zagraniczny.

Nowe przepisy o pobieraniu opłat za przesyłki ekspresowe w bezpośredniej komunikacji polsko-niemieckiej.

Poczynając od dnia 1 października 1936 r. nadawca przesyłki ekspresowej w bezpośredniej komunikacji polsko-niemieckiej w uchyleniu dotychczasowych przepisów, uiszczać będzie opłatę za przewóz tylko na linii kraju nadania od stacji nadawczej do granicy Państwa oraz należności uboczne kolei nadawczej. Opłatę za przewóz przesyłki od granicy Państwa do stacji przeznaczenia oraz należności powstałe w drodze, jako też należności uboczne kolei przeznaczenia przekazuje się do pobrania od odbiorcy przesyłki.

Obciążenie przesyłki ekspresowej zaliczeniem w obydwu kierunkach jest niedopuszczalne.

W związku z powyższem tracą moc obowiązującą odnośne przepisy, dotyczące pobierania opłat za przewóz przesyłek ekspresowych w bezpośredniej komunikacji Polska-Niemcy.

Transport.

O zamawianie listów przewozowych z nadrukami firm.

Zarządzeniem Ministra Komunikacji z dnia 26 sierpnia 1936 r., uzupełniającem Taryfę Towarową Część I-B (Dziennik Taryf i Zarządzeń Kolejowych Nr. 27 z r. 1936, poz. 438), zastrzeżono kolei drukowanie listów przewozowych wraz z wtórnikami w ilościach najmniej 1.000 sztuk z nadrukami nazwy towaru, nadawcy, jego adresu i t. p. po cenie, ustalonej w tem zarządzeniu. (Cena 85 zł za 1000 sztuk).

Firmy lub osoby, które zamierzają zamówić takie listy przewozowe, powinny wpłacić należność za nie do Kasy Dyrekcyjnej D. O. K. P. w Warszawie bezpośrednio lub za pośrednictwem P. K. O. na konto Nr. 26000, zaznaczając na blankiecie P. K. O., na jaki cel przesyła się daną kwotę. Równocześnie należy przesać do Wydziału Handlowo-Taryfowego D. O. K. P. w Warszawie zamówienie na te listy przewozowe, załączając wzór z żądaniami nadrukami, napisanymi na maszynie w 2-ch

FLORAMI
SNIĘŻNO BIAŁA MIĘTOWA PASTA DO ZĘBÓW

Henryk Zak
Poznań

egzemplarzach oraz pokwitowanie wpłaty Kasy Dyrekcyjnej, lub odcinek blankietu P. K. O., stwierdzający dokonanie wpłaty. Wydrukowane listy przewozowe otrzymywać będzie zamawiający wprost od firmy drukarskiej, która je będzie drukować na zlecenie kolei. Będą one przesyłane koleją jako przesyłka towarowa zwyczajna, a na wyraźne żądanie zamawiającego także w inny sposób przez niego wskazany. Wszelkie należności przewozowe ponosi odbiorca.

Do przesyłki dołączona będzie specyfikacja przesyłanych listów przewozowych oraz potwierdzenie z otrzymania ich przez zamawiającą osobę lub firmę. Potwierdzenie to należy podpisać i przesłać odwrotnie pod wskazanym adresem.

Różne.

350 milionów złotych wyniesie plan inwestycyjny na rok 1937.

W chwili obecnej specjalne biuro, utworzone w ministerstwie Skarbu, przy udziale delegatów poszczególnych ministerstw i pod przewodnictwem wiceministra Lechnickiego, opracowuje szczegółowy plan, dotyczący robót i funduszy, mogących być na ten cel przeznaczonych. Plan ten na rok przyszły zamknie się sumą około 350 milj. złotych i będzie dostosowany do naszych realnych możliwości finansowych, rozwijając się w zależności od sytuacji na rynku pieniężnym oraz od natężenia prac inwestycyjnych w gospodarstwie prywatnym.

Zasadą naczelną tego programu jest podniesienie dobrobytu kraju, przede wszystkim przez stworzenie nowych warsztatów pracy, zatrudniających nowe szeregi robotnicze.

Porozumienie monetarne mocarstw.

Światową rewelacją stało się ogłoszone ostatnio przez rządy Stanów Zjednoczonych, Anglii i Francji, porozumienie monetarne.

Porozumienie to było przygotowywane od pewnego czasu w całkowitej tajemnicy przez zainteresowane rządy i ma na celu doprowadzenie do pewnego stanu równowagi w międzynarodowym ruchu pieniądza i towaru.

Umowa ta może posiadać niezwykle znaczenie dla ukształtowania gospodarstwa światowego i może się odbić na sytuacji finansowej pewnych krajów.

Równocześnie z ogłoszeniem umowy rząd francuski podał do wiadomości decyzję o obniżeniu wartości franka o mniejwięcej 25 %.

Rzeczą okresu najbliższego jest przeprowadzenie tych decyzji na drodze parlamentarnej. Obok dużego

poruszenia wśród sfer finansowych, szereg państw uznał za stosowne wyrażenie oficjalnej opinii na temat swego stosunku do porozumienia. Najrychlejszą inicjatywę podjęły Szwajcaria i Holandia, przystępując do obniżenia wartości waluty.

Polskie sfery miarodajne zapewniają, że zarówno porozumienie, jak i obniżenie wartości franka nie może odbić się niekorzystnie na sytuacji finansowej kraju. Polska poczyniła w okresie ubiegłym doniosłe przegrupowanie w podkładzie walutowym, preferując przy tym całkowicie podkład kruszcowy. Przy małym stosunkowo zapasie dewiz, dewaluacja franka nie może postawić naszego aparatu emisyjnego i gospodarki wobec trudności.

Wcielanie w życie i konsekwencje porozumienia finansowego mocarstw może w najbliższym czasie stworzyć nowe możliwości prowadzenia negocjacji handlowych i usprawnić współzycie gospodarcze państw.

Powołanie sekcji motoryzacyjnej przy Związku Fabrykantów.

W zrozumieniu doniosłości zagadnienia motoryzacji w chwili obecnej i konieczności intensywnego rozwoju tej gałęzi przemysłu, zwołał Związek Fabrykantów na dzień 23. IX. 1936 do swego lokalu informacyjne zebranie przedsiębiorstw motoryzacyjnych.

Na posiedzenie zaproszono kilkanaście przedsiębiorstw zarówno już należących do Związku, jak i jeszcze niezrzeszonych. Przybyli wzgl. wytłumaczyli nieobecność niemal wszyscy zaproszeni. W czasie bardzo interesujących, trzygodzinnych obrad, przedyskutowano szereg aktualnych zagadnień.

W wyniku obrad jednogłośnie zebrani postanowili powołać przy Związku Fabrykantów sekcję motoryzacyjną i do niej przystąpić.

Dla ostatecznego utworzenia sekcji oraz wyboru prezesa ustalono termin ponownego zebrania sekcji.

Ponadto uproszono pp. dyr. Kowalskiego i dyr. Tomaszewskiego do przygotowania opinii w szeregu aktualnych spraw.

Zebraniu przewodniczył p. prezes Maciejewski, ponadto ze Związku uczestniczył p. dyr. Łyczywek.

Ważny Kurs.

Instytut Naukowy Organizacji i Kierownictwa, realizując program wykładów na rok bieżący, przystępuje obecnie do organizacji cyklu wykładów pod ogólnym tytułem:

„RACJONALNA ORGANIZACJA ADMINISTRACJI BIUROWEJ. USTRÓJ ORGANIZACYJNY — ZAKRES DZIAŁANIA — ŚRODKI USPRAWNINIENIA PRACY“.

Kurs ten, obejmujący PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI w zakresie organizacji biur oraz wykonywania

PRZEMYSŁAWKA

woda kolońska o znanej
— dobropowej jakości —

Henryk Zak
Poznań

typowych czynności biurowych, odbyłby się w Poznaniu w okresie 19—29 października b. r.

Przewiduje się następujące wykłady:

1. Podstawy teoretyczne organizacji i kierownictwa.
2. Biuro Personalne.
3. Sekretariat. Informacje — korespondencja — registratura.
4. Biuro Sprzedaży. Organizacja — akcja sprzedażowa — administracja handlowa.
5. Biuro Zakupów i rachunkowość materiałowa.
6. Biuro Rachunkowe. Księgowość — kalkulacja — statystyka.
7. Biuro Rachuby Zasobów.
8. Inspektorat Organizacyjny. Planowanie — koordynacja — sprawozdawczość analityczna — kontrola — środki usprawnienia pracy biurowej.

Wykłady, które odbywały się w godzinach wieczornych, objęliby następujący wybitni rzeczoznawcy i doradcy organizacyjni: inż. Aleksander Bajkowski, Władysław Baliński, mgr. Kazimierz Barliński, inż. Stanisław Guzicki, dr. Marjan Kałuski, Marjan Kasiński, Wacław Mileski.

Oplata za cały cykl (16 godzin wykładów) wyniosłaby 40,— zł (korespondenci Instytutu 30,— zł), za poszczególne wykłady 6,— zł (korespondenci Instytutu — 5,— zł).

Wykłady te, o dużej wartości praktycznej, winny być we własnym interesie fabryk licznie obesłane.

Zarządy przedsiębiorstw winny wydelegować tam młodych zdolnych urzędników, którzyby umieli wprowadzać w życie metody, których nauczą się na kursie.

Jesteśmy pewni, że drobne stosunkowo koszta uczestnictwa wrócą się szybko wielokrotnie.

Zgłoszenia na kurs prosimy przysyłać do dnia 8 października pod adresem Związku Fabrykantów, Poznań, Rzeczypospolitej 1.

Kompromis odnośnie żądania sfer handlowych i przemysłowych co do wyłączenia lokali handlowych i przemysłowych z pod ustawy, znoszącej ochronę lokatorów.

Z inicjatywy Ministerstwa Skarbu doszło do wspólnej konferencji między przedstawicielami Związku Zrzeszeń Własności Nieruchomości a przedstawicielami zrzeszeń kupieckich i rzemieślniczych. Na konferencji tej osiągnięte zostało porozumienie co do sposobu praktycznego rozwiązania sprawy przejścia lokali handlowych z pod ochrony lokatorów do wynajmu z wolnej ręki.

Osiągnięty kompromis polega na projekcie wprowadzenia do ustawy o ochronie lokatorów przepisów, dopuszczających t. zw. moratorium sędziowskie, któreby było stosowane w poszczególnych indywidualnych wypadkach, gdyby między zainteresowanymi stronami po wypowiedzeniu lokali nie mogło dojść do porozu-

mienia i zawarcia umowy o wynajem. W ten sposób sądy zostałyby upoważnione w drodze ustawodawczej do odraczania eksmisji na pewien okres przejściowy. Prawdopodobnie okres ten ustalony będzie na dwa lub trzy lata. Orzeczenia te sądy wydawałyby po zbadaniu okoliczności sprawy i słusznych interesów obu stron.

Osiągnięto również porozumienie co do zastosowania specjalnych terminów wypowiedzenia dla firm, które przez dłuższy czas zajmowały lokale handlowe i przemysłowe, a więc naprzykład przy zajmowaniu lokalu przez okres pięcioletni wypowiedzenie najmu następować ma na 6 miesięcy naprzód, a przy korzystaniu z lokalu przez 10 lat — wypowiedzenie ma następować na jeden rok z góry.

Wreszcie osiągnięto porozumienie co do zasady uznawania prawa do odszkodowania dla firm za dokonane przez nie, a nie zamortyzowane inwestycje. Do wypłacania tego rodzaju odszkodowań obowiązany byłby właściciel nieruchomości. Określenie wysokości odszkodowania powierzone zostałoby sądom. Ministerstwo Sprawiedliwości ma przygotować na podstawie tego porozumienia projekt nowelizacji ustawy o ochronie lokatorów. Wreszcie przedstawiciele właścicieli nieruchomości oraz zrzeszeń kupieckich i rzemieślniczych — wobec zawarcia tego porozumienia — mają podjąć akcję wśród swych członków w kierunku zawierania umów najmu.

Bank Związku Spółek Zarobkowych Sp. Akc.

Rok założenia 1886

Centrala: Poznań - Plac Wolności 15 — Oddziały we wszystkich większych miastach Polski
Załatwia wszelkie czynności wchodzące w zakres bankowości

Czekolady cukry i kakao

Sp. Akc.

„GOPLANA”

w Poznaniu

słyną ze swej dobroci i dostępnych cen!

Shampoo
SNIEG TATRZAŃSKI
 czyści
 pielęgnuje
 i upiększa
 włos

FALKIEWICZ-POZNAŃ
 ZAŁ. 1911 W PARYŻU

Krem do golenia
Jste

wyróżnia się obfitą, niewysychającą pianą, zmiekcza najtwardszy zarost, nie podrażnia skóry i czyni golenie bezbolesnym. Używaj załam a przekonasz się, że jednak z dobrych najlepszy jest tylko

Krem do golenia
JSTE

J.&S. STEMPNIOWICZ

Tuba
 po zł. 1.-
 i zł. 2.-

**Wielkopolska Spółka Dzierżawna
Koncernu Dr. Roman May**

Spółka z ograniczoną poręką

Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna

„BLASK”
POZNAŃ - STAROLEKA

Poleca znane z jakości i wydajności
 mydła i proszki do prania „BLASK”
 mydła szare „BLASK”
 mydła toaletowe „BLASK”
 emalje i lakiery „BLASK”
 niezrównane mydło benzolowe
 „BLASKOLIN”

Swój do Swego po Swoje! To hasło dnia!

**Cegielnia Parowa
WITASZYCE**

stacja, poczta i telegr.: Witaszyce

dostarcza na dogodnych warunkach:

**dachówki (karpiówki), dreny od „1 1/2 do 9”,
 cegłę maszynową, tonówkę,
 dziurawkę, sufitówkę
 i kominówkę**

Produkcja łączna 12.000.000 p.

BARWNIKI nieszkodliwe
 do cukierków, lemonjad, likierów, marmelad,
 makaronów, konserw i innych przetworów
 spożywczych, tłuszczów, świec, mydeł i pre-
 paratów kosmetycznych dostarczają
 w wszelkich kolorach i najlepszej jakości

Domagalski i Ska, Poznań
 Fabryka założona w roku 1901